

ברכות ודברי תורה לערום והקם משינתו

קטעים משוע"ר – הקשורים לנושא השיעור

שוע"ר סי' א, מהדו"ב

ו טוב להרגיל עצמו לומר מיד שניעור משינתו (מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתי בחמלה רבה אמונתך) ועל ידי זה יזכור את ה' העומד עליו ויקום בזריזות אך לא יקום ויעמוד בפתע פתאום אלא ישהה מעט עד שיגמור נוסח זה בעודו שוכב או יושב כמו שיתבאר בהל' דרך ארץ ולפי שבנוסח זה אין בו שום שם מז' שמות שאינם נמחקין אין איסור לאמרו קודם שנטל ידיו אף אם ישן על מטתו ערום ומסתמא נגעו ידיו במקומות מטונפים שבגופו כמו שיתבאר בסימן ד' אבל אסור להוציא דברי תורה מפיו בידיים מטונפות אבל להרהר בדברי תורה מותר ואעפ"כ [אין לו לדבר ולא אפילו להרהר] בדברי תורה בעודו מושכב על מטתו גם אם נטל ידיו אלא יקום ויעמוד או ישב באימה שנאמר הכון לקראת אלקיך ישראל.

ז ומי שישן במלבושיו מאחר שיכול להיות שלא נגעו ידיו במקומות מטונפים שבגופו הרי סתם ידים אלו כשרות להזכיר השם בברכות ולדבר דברי תורה מדין התלמוד והפוסקים (כמו שיתבאר בסי' ד') ואין צריך לומר ליגע במלבושיו קודם נטילת ידים אע"פ שרוח רעה שורה עליהן רק שלא ליגע באוכלין ומשקין בלבד כמו שיתבאר שם אך בזוהר החמירו מאד שלא לברך ולא ללמוד וכן שלא ליגע במלבושיו וכן שלא לילך ד' אמות בעוד רוח הטומאה שורה על הידים קודם נטילת ידים שחרית והמהלך ד' אמות חייב מיתה כי בהשראת טומאה זו על ידיו חילל קדושת ה' אשר עליו כעל כל עבדי ה' המתקדשים בקדושתו של מקום ברוך הוא ותורתו הקדושה בקדושה וטהרה יתירה על טהרת המון עם אשר לא הגיעו למדה זו ומכל מקום אם אירע מקרה שאין לו מים ליטול ידיו ג' פעמים כראוי להעביר רוח הטומאה כשמשכים בלילה חלילה לו ליבטל מדברי תורה עד שיאיר היום ויטול ידיו ג' פעמים אלא יטול מעט או ינקה בכל מידי דמנקה ויברך וילמוד כדין התלמוד והפוסקים.

שוע"ר סי' ד, מהדו"ב

ב וגם בתלמוד הזהירו על רוח הטומאה זו ששורה על הידים ואמרו שאינה עוברת לגמרי עד שיטול ג' פעמים בסרוגין וגם הזהירו מאד שלא ליגע ביד קודם נטילה לא לעין ולא לאזן ולא לחוטם ולא לפה ולא לפי הטבעת ולא למקום הקזת דם ולא לאמה כגון מעטרה ולמטה או לצורך זיווג ולא למים שבגיגית המוכנים לנטילת ידים לכל בני ביתו שלא יטמאם בידיהם וכן יזהר מאד בשעת נטילת ידיו מהכלי שלא יגע במים תוך הכלי ויטמאם כי אין המים מטהרים הידים אלא בשפיכה וכל שכן שצריך לזהר מאד שלא ליגע קודם נטילה בשום מאכל או משקה שלא לטמאם.

שוע"ר סי' מז

ב צריך לברך בין למקרא לבד בין למשנה לבדה בין לתלמוד לבדו בין למדרש לבדו שהכל תורה היא ונתנה למשה מסיני והמהרהר בדברי תורה א"צ לברך וה"ה שיכול לפסוק דין בלא נתינת טעם לדבריו שזהו ג"כ אינו אלא הרהור והרהור לאו כדיבור הוא כמו ש[נ]תבאר בסימן ס"ב.

שוע"ר סי' עד

א כתוב בתורה ושבת וכסית וכו' כי ה' אלהיך מתהלך בקרב מחניך וגו' והיה מחניך קדוש ולא יראה בך ערות דבר וגו' מכאן למדו חכמים שבכל מקום שה' אלהינו מתהלך עמנו דהיינו כשאנו עוסקים בקריאת שמע ובתפלה או בדברי תורה צריך להיות המחנה קדוש שלא תהא צואה מגולה שם ושלא יראה ה' בנו ערות דבר דהיינו שלא יהיה דבר ערוה כנגד פניו של אדם הקורא או מתפלל כמלא עיניו מפני שעיקר מחנהו של אדם הוא כנגד פניו וצריך שיהיה מחנה זה קדוש שלא יראה בו ה' ערות דבר ואיסור זה הוא מן התורה.

שוע"ר סי' עה

י מותר להרהר בדברי תורה כשהוא ערום וא"צ לומר כנגד ערוה אחרת שנאמר ערות דבר דיבור אסור הרהור מותר.

שוע"ר פה

א אפילו להרהר בלבו אסור אפילו בדברי תורה שחייב להגות בה יומם ולילה ולכן כשנכנס לבית הכסא טוב לחשוב חשבונותיו שלא יבא לידי הרהור תורה ובשבת שאסור לחשבם יפנה לבו להרהר בצעירותים ובנינים נאים וכיוצא בדמיונים אלו המושכים ומפנים לבו מלבא לידי הרהור דבר שבקדושה ואפילו הלכות בית הכסא אסור ללמוד בבית הכסא וכן הלכות בית המרחץ בבית המרחץ.